

התמודדות נפש- מנכות כללית עד סל שיקום ושינוי מדיניות נדרש

ד"ר גילי תמיר עו"ס MSW

קצת אודותי-

מגישת תוכנית רדיו יומית בכאן רשת ב'- תאגיד
השידור הציבורי כל ערב ב19:00

דוקטור בעבודה סוציאלית, עובדת סוציאלית
משפטית ומתמחה בתהליכי אבחון והערכה של
אוכלוסיות קצה

מרצה בבתי הספר לעבודה סוציאלית
באוניברסיטת ת"א, באוניברסיטה העברית
וב- Yeshiva University

יועצת לגופי ממשלה בתחום הזכויות ושינוי
מדיניות

1. משרד הבריאות- תחומי אחריות
 - א. בריאות הנפש
 - ב. סיעוד
 - ג. קופות החולים ושב"ן ושירותי בריאות בקהילה
2. משרד הרווחה-
 - א. מוגבלויות (פיזי, אוטיזם, מש"ה).
 - ב. תחומי הרווחה לפי אוכלוסיות (קשישים, משפחות, אלמ"ב וכו')
 - אזרחים ותיקים מתמודדי נפש

נכות כללית במוסד לביטוח לאומי- שער הכניסה לזכויות וסל שיקום

- נכות פיסית
- נכות נפשית
- אבחנות מרובות
- מהם הסעיפים והאחוזים?
- ספר הליקויים
- חשיבות המכתב/דוח העוסק בשדות התפקוד

הפרעה נפשית והתנהגותית פסיכוטית כתוצאה משימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים והפרעה נפשית אורגנית לא מסווגת "קבעו אחוד הנכות כלהלן:

0%	(1)	רמיסה מלאה, בלא הפרעה בתפקוד בלא הגבלה של כושר העבודה
10%	(2)	רמיסה מלאה, עצמאות בתפקודי היום יום, הגבלה קלה של כושר העבודה בעבודות הדורשות כישורים קוגניטיביים מורכבים או הגבלה קלה בתפקוד החברתי
25%	(3)	מצב פוסט פסיכטי עם סימנים שארתיים קבועים או ירידה קוגניטיבית קלה, עצמאות בתפקודי היום יום, קיימת הגבלה ביסנית בעבודה הדורשת כישורים קוגניטיביים מורכבים, קיימת הפרעה ביסנית בתפקוד הנפשי או החברתי
40%	(4)	מצב פוסט פסיכטי עם סימני לקוי ניכרים או ירידה קוגניטיבית קבועה, הגבלה של כושר העבודה והפרעה בלילית בדיפסי ההתנהגות והתפקוד הנפשי והחברתי
50%	(5)	סימנים פסיכטיים או ירידה קוגניטיבית ניכרת וקבועה, הגבלה ניכרת של כושר העבודה, הפרעה קשה בתפקוד הנפשי והחברתי
70%	(6)	מצב פסיכטי או ירידה קוגניטיבית קשה וקבועה, קיימת תלות בזולת בתפקודי היום יום ובניהול ענייני היום יום או קיים צורך באשפוז יום ממושך
100%	(7)	הזדקקות להשגחה מתמדת או לאשפוז מלא וכן תלות מלאה בעזרת הזולת

הערה: לצורך קביעת אחוזי הנסות ייבחנו גם הקריטריונים המפורטים להלן, כולם או חלקם, לפי העניין:

עוצמה, תדירות ומשך ההפרעה;

התפקוד הנפשי והחברתי;

כשר העבודה.

(ב) בסכיוזופניה לסוגיה: פרמאידית, הבפרנית, קטטונית, לא מובחנת, שרידית, פשוטה, לא מסווגת, הפרעות דלזיונליות מתמידות; הפרעות פסיכוטיות חריפות וחולפות; הפרעה דלזיונלית מושרית; הפרעות סכיוזאפקטיביות מטיפוס מאני, דיכאוני, מעורב או מטיפוס לא מסווג ופסיכזה לא אורגנית ולא מסווגת ייקבעו אחוזי הנסות כלהלן:

0%	רמיסה מלאה, בלא הפרעה בתפקוד ובלא הגבלה של כשר העבודה	(1)
10%	רמיסה, בלא סימנים "חיוביים" או "שליליים", קיים צורך בטיפול תחפתי, הגבלה קלה של כשר העבודה	(2)
25%	רמיסה עם סימנים "שליליים" קלים עד בינוניים, קיים צורך בטיפול תחפתי קבוע, ישנה הגבלה ביסנית של כשר העבודה	(3)
40%	רמיסה חלקית, עם סימנים "שליליים" בולטים, קיים צורך בטיפול תחפתי קבוע, ישנה הגבלה ניכרת של כשר העבודה, קיימת פגיעה בתפקוד הנפשי והחברתי	(4)
50%	רמיסה חלקית, רבוי התקפים פסיכטיים עם סימנים "חיוביים" או "שליליים" בולטים, קיים צורך בטיפול תחפתי קבוע, ישנה הגבלה ניכרת של כשר העבודה וק ירידה ניכרת בתפקוד הנפשי והחברתי	(5)

חוק "שיקום נפגעים מתמודדי נפש בקהילה" חוקק ביולי 2000

ומטרתו: לשקוד על שיקומם ושילובם בקהילה של
מתמודדי הנפש, כדי לאפשר להם להשיג דרגה
מרבית אפשרית של עצמאות תפקודית ואיכות חיים,
תוך שמירה על כבודם ברוח חוק יסוד כבוד האדם
וחירותו".

- זכאי לסל-שיקום בגיר (מעל גיל 18), שאובחן כלוקה במחלה נפשית והוכר על ידי המוסד לביטוח לאומי כנכה נפש ב- 40% נכות לפחות.
- מוחרגים: בעלי מ.ש.ה. (בעבר הוחרגו גם בעלי תחלואה כפולה, אך כיום קיימים הוסטלים ייעודיים לבעלי התמכרויות והתמודדות נפשית).
- מכורים פעילים לסמים ואלכוהול (נדרשת גמילה)
- עוד מוחרגים- מתמודדי נפש בתפקוד נמוך ביותר, ללא אופק שיקומי וקשיי שיתוף פעולה. מתאימים למגורים טיפוליים.

מסלול לסל שיקום- עוקף ביטוח לאומי

- פניה לקבלת אחוזי נכות לצורך סל שיקום בלבד
- מותנית בקבלת אישור משרד הבריאות- ובדיקת הבקשה באמצעות פקידי השיקום
- הפניה לפסיכיאטר מרשימה של רופאים שהוסמכו לקבוע אחוזי נכות לצורך סל שיקום

המענים המרכזיים בסל שיקום

- מתאם הטיפול- מנהל הטיפול, תוכנית שיקום אישית
- מענים תומכים בקהילה
- דיור שיקומי
- שיקום תעסוקתי
- חברה ופנאי
- השכלה

ועדת סל שיקום

- רשאים להגיש: אנשי צוות מתחום בריאות הנפש, עו"ס, שירותי רווחה, מטפלים פרטיים ובהיעדר מטפלים- המתמודד עצמו/בני משפחה. החוק אינו מגביל ההגשה בגיל!
- לצרף: סיכום פסיכיאטרי, דוח פסיכוסוציאלי, הערכה תפקודית (אבחונים וכו') שתאפשר לדעת את רמת התפקוד וסוג המענה המתאים

ועדת סל שיקום

מסמכים נוספים להגשה:

- אישור סעיפי נכות, אחוזים ותקופה

- טופס ויתור סודיות חתום

- יש לשלוח את הבקשה לוועדה השיקום

באיזור המגורים

קישור לרשימת הועדות לפי מקום מגורים

ועדת סל שיקום וירטואלית

- ניתן לקיימה במצבים הבאים: בזמן אשפוז
כאשר יש הסכמת מסגרת לקליטה
- כאשר יש סל שיקום פעיל ונדרש שינוי/עדכון
החלטה- קיים גוף מלווה
- מתמודד שהופנה מהקהילה, הוגש ויש צורך
דחוף בתמיכה- יכול לקבל שירות תיאום
טיפול טרום ועדה בנוכחות, לשלושה
חודשים.

ועדת סל שיקום- מעקב וערר על החלטה

- על פי החוק (14, ד) ועדת סל שיקום חייבת לדון מדי 6 חודשים בתוכנית השיקום ולבחון התאמתה
- ניתן להגיש ערר על החלטת ועדת סל שיקום בתוך 45 ימים.
- ועדת הערר תדון בערר בתוך 60 ימים.
- הערכאה המשפטית לתובענות- בית הדין לעבודה

תעסוקה

- אבחון
- מרכז שיקום מקצועי
- חממה תעסוקתית- אקדמיה/מקצוע
- מעוף

רצף התעסוקה

שילוב בעבודה (שוק חופשי), תעסוקה נתמכת (בשוק החופשי), מפעל מוגן, מועדון תעסוקתי (טרומ תעסוקתי).

דיוור

עצמאי:

- ליווי באמצעות חונך/סמך
- לוויין- ביקורי בית, יום – יומיים בשבוע
- מוגן רגיל- ביקורי בית 3-5 ימים בשבוע
- מתוגבר- ביקורי בית 6-7 ימים בשבוע

דיוור

פנימייתי:

- הוסטל צעירים/תחלואה כפולה (אוכלוסיות ספציפיות)
- הוסטל משולב- ליווי מותאם לכוללני/מתוגבר
- הוסטל מתוגבר- בעיקר אחהצ, יש כונן.
- הוסטל כוללני- ליווי בכל שעות היממה

חונכות וסמך, חברה ופנאי, השכלה ומשפחות

- חונכות וסמך- רכישת מיומנויות, כישורים חברתיים
- מועדונים חברתיים, פעילויות ספורט
- השלמת השכלה, מכינות, אקדמיה ומערך תמיכה משמעותי בזמן הלימודים
- תמיכה למשפחות, נופשונים למתמודד (מעוגן בחוק)

מרכזי תמיכה במשפחות מתמודדים

טיפול דנטליים

- סל משמעותי ביותר- קבוע בחוק
- טיפולים משמרים (סתימות, ט.שורש, עקירות ומבנה מיידית)
- טיפולים משקמים- עד 5 כתרי חרסינה בכל לסת (הרבה מעבר לסלים אחרים קיימים).

טיפול דנטליים

- סל משמעותי ביותר- קבוע בחוק
- טיפולים משמרים (סתימות, ט.שורש, עקירות ומבנה מיידי)
- טיפולים משקמים- עד 5 כתרי חרסינה בכל לסת (הרבה מעבר לסלים אחרים קיימים).

סל שיקום ואוכלוסיות מורכבות

- אזרחים ותיקים
- מתמודדים בהליכים פליליים- השימוש בסל שיקום ככלי שיקומי בהליך הפלילי
- תחלואות מרובות- התמודדות נפשית בשילוב בעיות על רקע אורגני/קוגניטיבי/בעיות התנהגות

אתגרים ויעדים לשינוי מדיניות בתחום סל שיקום ומענים למתמודדי נפש

- מיעוט מענים לסובלים מתחלואה כפולה (פנימייתי ואמבולטורי)
- צורך בפישוט הטפסים של סל שיקום
- הדרישה למעקב פסיכיאטרי קבוע/נטילת טיפול תרופתי קבוע- תופעות לוואי
- מענים לאזרחים ותיקים

אתגרים ויעדים לשינוי מדיניות בתחום סל שיקום ומענים למתמודדי נפש

- קרימינליזציה של מתמודדי נפש
- היעדר חלופות מעצר מותאמות ומסגרות לאוכלוסיות קצה
- קיצור התורים ושחרור "צוואר הבקבוק" באמצעות מתן נרחב של שירותי טרום סל שיקום (בדומה לנהוג בתחום הסיעוד)